

Oprichtingstraject Vrijeschool Kairos Amsterdam-Noord

Amsterdam, 25/02/2015

2013

In **februari 2013** besluiten twee ouders, Nicoline Vink en Juleh van Velzen, te onderzoeken of het mogelijk is een vrijeschool voor basisonderwijs te starten in Amsterdam-Noord. Ze maken een facebook pagina en verspreiden flyertjes in het stadsdeel. Er wordt ook contact gelegd met de bestaande vrijeschool in Amsterdam-Zuid, de Geert Groote School, in de hoop dat er een vorm van samenwerking mogelijk zal zijn.

Op **11 mei 2013** is er een eerste bijeenkomst voor geïnteresseerde ouders, waar een schoolleider van de Geert Groote School uitleg komt geven over het vrijeschoolonderwijs. Op deze bijeenkomst ontstaat direct een kerngroep van enthousiaste ouders, die samen gaan werken aan de voortzetting van het plan. Er komt een website en er worden nieuwe, professionele flyers gedrukt en verspreid. Met het bestuur van de Geert Groote School wordt afgesproken dat de oudergroep eerst zelf gaat onderzoeken of er animo is voor deze school, als dat het geval is zal een samenwerking verder uitgewerkt worden.

Vanaf **juni 2013** kunnen ouders hun kinderen (vanaf 0 jaar) 'intentioneel' aanmelden. De lijst groeit snel: vóór de zomervakantie van 2013 staan er al 76 gegadigden op de lijst.

Op **2 september 2013** is de eerste afspraak tussen wethouder Coby van Berkum van Stadsdeel Amsterdam-Noord en de uitvoerend bestuurder van de Geert Groote School, Ruud van Velthoven, samen met leden van de oudergroep. De wethouder reageert positief: ze vindt het vrijeschoolonderwijs een goede aanvulling op het bestaande onderwijsaanbod in het stadsdeel en is van mening dat er tegemoet gekomen moet worden aan de wensen van ouders. Ze stelt als voorwaarde dat er aantoonbaar voldoende interesse moet zijn, zodat de school niet binnen enkele jaren toch moet sluiten, en dat het Geert Groote bestuur in overleg zal treden met de andere schoolbesturen in het stadsdeel. Besloten wordt dat de school in Amsterdam-Noord een uitbreiding zal zijn van één van de scholen in Amsterdam-Zuid, als streefdatum voor de oprichting wordt augustus 2014 vastgesteld. De ambtenaar van onderwijshuisvesting gaat op zoek naar passende huisvesting voor deze dependance. Inmiddels staan er 150 kinderen op de lijst.

Oktober/november 2013: de oudergroep organiseert een goedbezochte informatie bijeenkomst waar ouders kunnen kennismaken met de schoolleider van Geert Groote School 2, de beoogde hoofdvestiging. Verder zijn er huiskamerlezingen, start de oudergroep met het versturen van een maandelijkse nieuwsbrief, en er start een antroposofische 'ouder- en kindspeelgroep' voor kinderen tussen nul en vier jaar. Helaas is er vertraging bij de ambtenaar van onderwijshuisvesting, dus er is nog geen nieuws over een mogelijk schoolpand. De lijst van intentionele aanmeldingen komt op 235.

In **december 2013** staan er 275 kinderen op de lijst.

2014

Januari 2014: Media aandacht voor de vrijeschool in oprichting: een item op de stadszender AT5 en een artikel in Het Parool met de titel 'Noord heeft straks eigen vrijeschool'.

Op **12 februari 2014** blijkt ineens dat er bij Stadsdeel Amsterdam-Noord problemen zijn rondom te definitieve toezegging van een schoolpand. Vanwege de bestuurlijke reorganisatie (centralisatie) bij Gemeente Amsterdam moet nu de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) besluiten of de dependance er kan komen!

We besluiten toch de geplande informatie bijeenkomsten door te laten gaan op **15 en 17 februari 2014**. Deze informatie bijeenkomsten worden georganiseerd door bestuurder Ruud van Velthoven samen met de oudergroep en zijn gericht op de oprichting van een dependance van Geert Grote School 2 per augustus 2014. De bijeenkomsten worden bezocht door 150 ouders. De beoogde schoolleider Sascha Holthaus wordt geïntroduceerd en geeft uitleg over het vrijeschoolonderwijs op de Geert Grooteschool.

Gelukkig blijkt uiteindelijk op **20 maart 2015** dat het plan voldoende aansluit op het Amsterdamse beleid ten aanzien van onderwijs: in de buurt naar school, uitbreiding van de keuze mogelijkheden in een wijk, ouders die laten zien wat voor onderwijs ze willen. De Gemeente Amsterdam wijst een pand toe aan de Vrijeschool Amsterdam-Noord, als dependance van Geert Grote School 2. De lijst met intentionele aanmeldingen is dan inmiddels gegroeid naar 450 potentiële leerlingen, met veel kleine kinderen van 0 tot 2 jaar oud.

Op **26 maart** start de officiële inschrijvingsperiode, deze zal duren tot 9 april 2014. Aan de hand van het aantal inschrijvingen kan een begroting gemaakt worden en zal het definitieve besluit worden genomen door het bestuur van de Geert Grote School. De inschrijvingen verlopen goed: de school kan van start gaan met 114 leerlingen: 3 kleuterklassen, een eerste en een tweede klas (groep 3 en 4).

Op **11 april** komt dan ineens het bericht dat de gemeente het pand terug moet trekken! Eén van de andere schoolbesturen in Amsterdam-Noord, de ASKO, heeft bezwaar gemaakt en dreigt met een procedure tegen de gemeente op basis van de Amsterdamse huisvestingsverordening: de afstand tussen hoofd- en nevenlocatie bedraagt meer dan 1500 meter.

Er volgt een periode van onderhandelingen tussen de gemeente en de verschillende schoolbesturen, maar er kan geen overeenstemming bereikt worden. Bijgevoegd vindt u de communicatie tussen de Gemeente Amsterdam, de ouderinitiatiefgroep en het bestuur van de Geert Grote School. Hoewel er voldoende leegstaande klaslokalen zijn in verschillende schoolpanden in Amsterdam-Noord, is geen van de zittende schoolbesturen bereid om enkele lokalen te verhuren aan de Geert Grote School.

Ouders van de initiatiefgroep spreken in bij de raadscommissievergadering Jeugd en Cultuur en bij de Gemeenteraadsvergadering. Uiteindelijk geeft interim wethouder Freek Ossel aan dat hij dit ouderinitiatief ondersteunt en dat er een oplossing gevonden moet kunnen worden.

Mei 2014. De ambtenaren bij DMO gaan aan het werk: alle opties worden onderzocht. **Helaas is het door de huidige wet- en regelgeving onmogelijk om een nieuwe school te stichten: op basis van de huidige belangstellingspercentages voor antroposofisch onderwijs (die zijn vastgesteld door de Rijksoverheid) zou de school nooit meer dan 83 leerlingen krijgen. Daarmee wordt niet voldaan aan de landelijk vastgestelde stichtingsnorm van 323 leerlingen binnen 5 jaar voor de regio Amsterdam.** Het is dus uitgesloten dat een aanvraag bij het Rijk voor het Plan van Scholen zal worden toegekend. Telefonisch contact met de betreffende ambtenaar bij het Ministerie OCW bevestigt dit: ondanks een advies van de onderwijsraad in 2012, waarin aangedrongen werd om meer aan de wensen van ouders tegemoet te komen, kan er op grond van de huidige wetgeving geen BRIN worden toegekend aan deze school ondanks de lijst met 450 potentiële leerlingen...

De enige mogelijkheid die wordt aangereikt door DMO is om te starten onder een bestaand schoolbestuur in Amsterdam-Noord. De ouderinitiatiefgroep legt contact met de 3 grootste schoolbesturen in Amsterdam-Noord: ASKO, AMOS en SOON. Al snel blijkt dat SOON (Stichting Openbaar Onderwijs Noord) mogelijkheden ziet. Er is voldoende ruimte in de schoolgebouwen en hoewel openbaar onderwijs en antroposofisch onderwijs officieel verschillende denominaties zijn, kan er toch 'iets geregeld' worden.

De bestuurders van de Geert Grote School en SOON gaan met elkaar om de tafel om een eventuele samenwerking te bespreken, helaas kan hier geen overeenstemming worden bereikt.

De oudergroep neemt de beslissing om de samenwerking met het Geert Grote bestuur te moeten staken en onderzoekt de mogelijke samenwerking met SOON. Beide partijen ondertekenen een intentieverklaring over de voorwaarden waaronder de school kan worden opgericht. Op voorstel van de oudergroep vraagt bestuurder Joost Korver van SOON of de schoolleider van Geert Grote School 2, Sascha Holthaus, onder zijn bestuur aangesteld wil worden op de school.

Op **4 juni 2014** wordt een algemene informatie avond voor ouders georganiseerd door de bestuurder van Stichting Openbaar Onderwijs Noord en de oudergroep. Vrijeschool Amsterdam-Noord kan gaan starten in september 2014, als onderdeel van een het openbaar schoolbestuur. SOON heeft een schoollocatie op het oog: een zelfstandige locatie maar kan de locatie nog niet bekendmaken. De ouders blijken voldoende vertrouwen te hebben, niet in de laatste plaats omdat de schoolleider van de Geert Grote School 2 zich (in deeltijd) aan de school verbindt, en schrijven zich opnieuw in. Na een hectische maand met heel veel inschrijvingen en intake gesprekken van leerlingen en werving, selectie en aanname procedures van leerkrachten, bekendmaking van de schoollocatie, is het dan in juli zomervakantie.

Bij de beoogde zelfstandige schoollocatie is een kink in de kabel gekomen, oudergroep en schoolleider besluiten dat een tijdelijke locatie in een bestaande school van SOON de beste optie is. Als tijdelijke huisvesting voor maximaal 1 jaar wordt IKC Buikslotermeer aangewezen door SOON. Na de herfstvakantie moet duidelijk zijn wat de definitieve schoollocatie wordt.

1 september 2014: de Vrijeschool Amsterdam-Noord opent zijn deuren, in hetzelfde gebouw als openbare basisschool Buikslotermeerschool. De school start met 86 leerlingen tussen de vier en negen jaar met drie kleuterklassen, klas 1 en klas 2/3 (kleuters, groep 3 en groep 4/5). De leerlingen zijn ook ingeschreven op het BRIN van deze school. De ouderinitiatiefgroep heeft een oudervereniging opgericht om de kwaliteit van het vrijeschoolonderwijs te borgen onder een openbaar bestuur.

Schooljaar 2014-2015

Het eerste schooljaar verloopt positief. Leerlingen, leerkrachten en ouders zijn enthousiast en bundelen krachten om de school in alle opzichten te laten groeien. Gedurende het schooljaar wordt een definitieve schoolnaam gekozen. In juni wordt deze definitieve naam bekend gemaakt: Vrijeschool Kairos.

Toch levert de huidige constructie een aantal problemen op:

- Doordat Stichting Openbaar Onderwijs Noord feitelijk overcapaciteit heeft op het gebied van schoolhuisvesting, kan Gemeente Amsterdam momenteel geen eigen pand aanbieden aan de snel groeiende school (met in pandige Vrije BSO en Vrije Peuterklas-halve dagopvang).

- Op het gebied van personeelsbeleid blijkt er een spanningsveld te bestaan tussen de belangen van het aannemen van professioneel opgeleide vrijeschool docenten enerzijds en de (verwachte) krimp van banen onder het bestuur van Stichting Openbaar Onderwijs Noord.
- In haar organisatie heeft de school te maken met de situatie van twee scholen met twee eigen identiteiten die vallen onder één BRIN. Juridisch gezien is het ingewikkeld om de functie en verantwoordelijkheden van de beide directeuren en Medezeggenschapsraden doeltreffend vorm te geven. Voor Vrijeschool Kairos is het van groot belang dat de directeur en Medezeggenschapsraad volwaardig kunnen functioneren, zodat de kwaliteit van het (antroposofische) onderwijs gewaarborgd wordt.
- De invoer van het nieuwe buurtgebonden toelatingsbeleid in Amsterdam is zeer ongunstig voor de nieuwe vrijeschool. Van oudsher heeft het vrijeschoolonderwijs in Nederland een regionale functie, maar Vrijeschool Kairos valt nu noodgedwongen onder het nieuwe beleid, dat buurtvoorrang boven keuzevrijheid stelt.

Er is momenteel veel vraag naar vrijeschoolonderwijs in Amsterdam. Het afgelopen schooljaar (2014-2015) zijn meer dan 110 kleuters uitgeloot van vrijescholen in de stad.